

Maatalouden tutkimuskeskus

KASVINJALOSTUSLAITOS

TIEDOTE NO 3

Rolf Manner

KELPO-ruis

JOKTOINEN 1977

ISSN 0358-1101

Syysruis Jo 095

Alluperä

Jo 095-syysruis polveutuu Maatalouden tutkimuskeskuksen kasvinjalostuslaitoksella v. 1947 suoritetusta Vjatkan ja Kuningas II:n välisestä risteytyksestä. Ensimmäinen valinta suoritettiin F_4 -sukupolvesta v. 1952. Seuraavien sukupolvien (F_5 - F_7) aikana jatkettiin karsintaa. Runsassatoisia ja lujakortisia yksilöitä valittiin F_4 - F_5 -sukupolvista. Näistä tavoitteista poikkeavat perheet poistettiin sukupolvissa F_6 - F_8 .

Jalostustyön tavoitteena oli aikaansaada Suomen rukiinviljelyn itä- ja pohjois-alueita varten nykyisiä ruislajikkeita satoisampi ja lujakortisempi ruislajike.

Muoto-opilliset ominaisuudet

Valtion siementarkastuslaitoksen puolesta on kenttätarkastusosaston johtaja, maisteri Osmo Ulvinen antanut Jo 095:stä lausunnon (liite 1), josta lajikkeen morfologiset ominaisuudet selviävät.

Kokeilu kotimaassa

Jo 095 on tullut mukaan vertaileviin kokeisiin seuraavasti:

MTTK

Jokioinen	1967
Tikkurila	1969
Mietoinen	1969
Peipohja	1972
Anjala	1970
Ylistaro	1969
Laukaa	1971
Pälkäne	1971
Paikalliskokeet	1971
Laitala	1972
Ruukki	1973

Valtion tukemat muut koepaikat:

Jomala	1972
Tohmajärvi	1973

Yhteistyölaitokset:

Anttila	1969
Länsi-Hahkiälä	1969
Juhmo	1973

Kokeilu ulkomailla

Jo 095:n kylvösiementä on lähetetty alustavia kokeita varten mm. Ruotsiin, Neuvostoliittoon, Tšekkoslovakiaan, Puolaan, Saksan Demokraattiseen Tasavaltaan, Saksan Liittotasavaltaan ja Sveitsiin.

Lisäsviljely

Jo 095-syysrukiin koelisäsviljely tapahtui kasvinjalostuslaitoksella vuoteen 1967 saakka, jolloin uusi lajike luovutettiin ensimmäisen kerran v. 1968 Jokioisten Siemenkeskukselle lisättäväksi. Kylvösiementä Jo 095-lajikkeesta on varastossa n. 60.000 kg. Syksyllä 1976 kylvettiin 54,9 ha, joten arviointien mukaan lienee kylvösiementä syksyllä 1978 n. 200.000 kg.

Jyväsat

Jo 095-syysruis on ollut mukana 86:ssa vertailevassa kokeessa tutkimuslaitoksilla, koeasemilla ja paikalliskokeissa. Keskimäärin Jo 095 on kokeissa ollut 7 % satoisampi kuin mittarilajike Toivo, 16 % Ensiä, 10 % Pekkaa ja Sampoja, 8 % Hankkijan Jussia sekä 4 % Aittaa satoisampi. Vertailulajikkeista vain Voima on ollut keskimäärin 33 kg/ha eli vajaan prosentin Jo 095:ttä satoisampi (taulukko 1).

Viljelyvyöhykkeellä II Voima on osoittautunut 3 % satoisammaksi kuin Jo 095 (taulukot 2, 3 ja 4, kartta 1).

Jo 095:n vuosittainen satovaihtelu Toivoon verrattuna selviää taulukosta 7.

Jo 095 on suhteellisesti parhaiten menestynyt rukiin viljelyn itä- ja pohjoisalueilla, joilla se on voittanut kaikki vertailulajikkeet (taulukot 2, 3, 4, 5 ja 6) satoisuudessa Voimaa lukuunottamatta hyvin selvästi mm. uudet lajikkeet Hankkijan Jussin ja Aitan.

Menestyminen eri koepaikoilla

Jo 095 on ollut keskimäärin satoisampi kuin Toivo kaikissa koepaikoissa lukuunottamatta Laitalaa, missä Jo 095 on ollut kokeissa mukana vasta kahtena vuonna. Satoisuusero on ollut huomattava, mm. Jokioisissa, Tikkurilassa, Laukaassa, Ruukissa, Anttilassa, Juhmossa ja Ylistarossa (taulukko 7).

Jo 095:n menestyminen laitoksien, koeasemien ja
paikalliskoetoimiston kokeissa vv. 1969-1976

Lajike	Sato		Lako-	Kasvu-	Kork.	1000	Hlp.	Valk.	Sako-	Talvi-
	kg/ha	sl.	%	aika	cm	j.p.g.	kg	%	luku	tuho %
Kok.	85		82	71	81	81	81	33	64	52
Jo 095	3990	107	46	340	135	25.9	71.6	13.1	137	10
Toivo	3712	100	65	338	143	24.1	70.2	14.2	167	11
Kok.	66		64	57	62	63	63	29	53	44
Jo 095	4049	116	44	340	135	26.1	71.9	12.9	137	11
Ensi	3493	100	62	339	141	22.4	70.0	14.3	186	9
Kok.	57		55	53	53	56	56	27	46	41
Jo 095	4080	110	48	341	135	26.4	72.0	13.0	135	11
Pekka	3705	100	56	341	139	26.0	70.0	14.0	133	10
Kok.	86		83	72	82	82	82	34	65	53
Jo 095	3997	99	47	340	134	25.9	71.6	13.1	136	10
Voima	4030	100	55	340	136	26.8	70.4	12.9	150	11
Kok.	78		76	64	74	75	75	30	61	50
Jo 095	3986	110	47	340	135	25.8	71.6	13.0	138	10
Sampo	3635	100	63	339	141	24.7	71.4	13.7	180	11
Kok.	66		63	52	62	63	63	24	50	40
Jo 095	3915	108	46	339	136	25.4	71.2	12.8	137	11
Hjan Jussi	3631	100	42	339	130	22.3	69.9	13.0	151	11
Kok.	76		74	62	72	72	72	29	56	47
Jo 095	4008	104	46	341	135	25.6	71.4	12.9	134	10
Aitta	3864	100	45	342	131	26.8	69.4	12.5	130	12

Jo 095 viljelyvyöhykkeellä I

Lajike	Sato		Lako-	Kasvu-	Kork.	1000	Hlp	Valk.	Sako-	Talvi-
	kg/ha	sl.	%	aika	cm	j.p.g.	kg	%	luku	tuho %
Kok.	30		29	25	29	30	30	16	28	18
Jo 095	4192	109	37	336	141	27.0	72.5	12.1	148	9
Toivo	3862	100	59	335	150	25.6	70.9	13.3	182	8
Kok.	24		23	22	23	24	24	16	23	16
Jo 095	4214	117	35	337	141	27.1	72.8	12.1	147	8
Ensi	3611	100	58	336	150	23.1	70.8	13.4	182	6
Kok.	25		24	23	24	25	25	16	23	17
Jo 095	4150	109	35	337	139	26.9	72.8	12.1	150	9
Pekka	3816	100	46	336	144	26.5	71.6	13.0	154	9
Kok.	30		29	25	29	30	30	16	28	18
Jo 095	4192	100	37	336	141	27.0	72.5	12.1	148	9
Voima	4187	100	48	336	143	28.0	71.8	12.0	167	10
Kok.	30		29	25	29	30	30	16	28	18
Jo 095	4192	110	37	336	141	27.0	72.5	12.1	148	9
Sampo	3817	100	59	336	149	25.7	72.0	13.1	195	8
Kok.	23		21	18	22	23	23	12	22	12
Jo 095	4182	109	37	336	142	26.6	72.2	11.8	143	10
Hjan Jussi	3846	100	30	336	135	23.3	70.8	12.1	157	11
Kok.	25		24	20	24	25	25	14	24	14
Jo 095	4186	103	36	336	142	26.6	72.4	11.9	145	9
Aitta	4310	100	34	337	138	28.1	69.6	12.3	151	11

Jo 095 viljelyvyöhykkeellä II

Lajike	Sato kg/ha	sl.	Lako- %	Kasvu- aika	Kork. cm	1000 j.p.g.	Hlp. kg	Valk. %	Sako- luku	Talvi- tuho %
Kok.	31		30	31	31	29	29	16	22	17
Jo 095	3955	107	57	334	129	26.2	71.4	14.1	139	15
Toivo	3702	100	75	336	137	24.7	72.7	15.1	157	14
Kok.	22		22	22	22	21	21	13	18	13
Jo 095	3911	116	55	336	129	26.3	71.4	13.9	137	18
Ensi	3358	100	67	337	134	22.4	70.0	15.4	162	15
Kok.	19		19	19	19	18	18	11	15	14
Jo 095	4218	111	59	338	129	26.9	71.8	14.4	127	17
Pekka	3790	100	64	338	133	26.1	70.9	15.5	124	15
Kok.	32		31	32	32	30	30	17	23	18
Jo 095	3974	97	58	336	128	26.3	71.3	14.1	137	15
Voima	4092	100	65	336	131	26.9	70.6	14.4	145	17
Kok.	25		25	25	25	24	24	13	19	16
Jo 095	3868	108	60	335	129	25.8	71.0	14.0	142	15
Sampo	3574	100	69	334	134	24.5	70.9	14.3	183	14
Kok.	21		21	21	21	20	20	11	15	13
Jo 095	3827	105	59	335	131	25.5	70.6	13.8	145	14
Hjan Jussi	3639	100	55	335	126	22.2	69.5	13.9	156	13
Kok.	27		27	27	27	25	25	14	18	16
Jo 095	4041	104	58	336	131	26.0	71.1	13.8	137	14
Aitta	3896	100	57	337	128	26.6	69.5	13.4	136	14

Jo 095 viljelyvyöhykkeillä III ja IV

Lajike	Sato kg/ha	sl.	Lako- %	Kasvu- aika	Kork. cm	1000. j.p.g.	Hlp kg	Valk. %	Sako- luku	Talvi- tuho %
Kok.	24		23	15	21	22	22		14	17
Jo 095	3784	107	44	354	134	23.9	70.8		112	8
Toivo	3539	100	71	351	141	24.4	69.5		153	12
Kok.	20		19	13	17	18	18		12	15
Jo 095	4003	114	40	354	133	24.4	71.4		120	8
Ensi	3500	100	57	351	135	27.5	69.5		130	6
Kok.	13		12	11	10	13	13		8	10
Jo 095	3742	111	58	356	135	24.8	70.8		110	6
Pekka	3367	100	66	355	137	24.8	70.0		115	5
Kok.	24		23	15	21	22	22		14	17
Jo 095	3784	101	44	354	134	23.9	70.8		112	8
Voima	3753	100	50	354	134	25.2	71.7		124	9
Kok.	23		22	14	20	21	21		14	16
Jo 095	3847	111	46	353	134	24.0	71.0		112	8
Sampo	3467	100	61	352	138	24.6	71.0		146	11
Kok.	22		21	13	19	20	20		13	15
Jo 095	3721	109	41	351	135	24.0	70.7		115	8
Hjan Jussi	3399	100	40	351	130	21.3	69.2		132	8
Kok.	24		23	15	21	22	22		14	17
Jo 095	3784	104	44	354	134	23.9	70.8		112	8
Aitta	3622	100	45	353	129	25.5	69.2		107	12

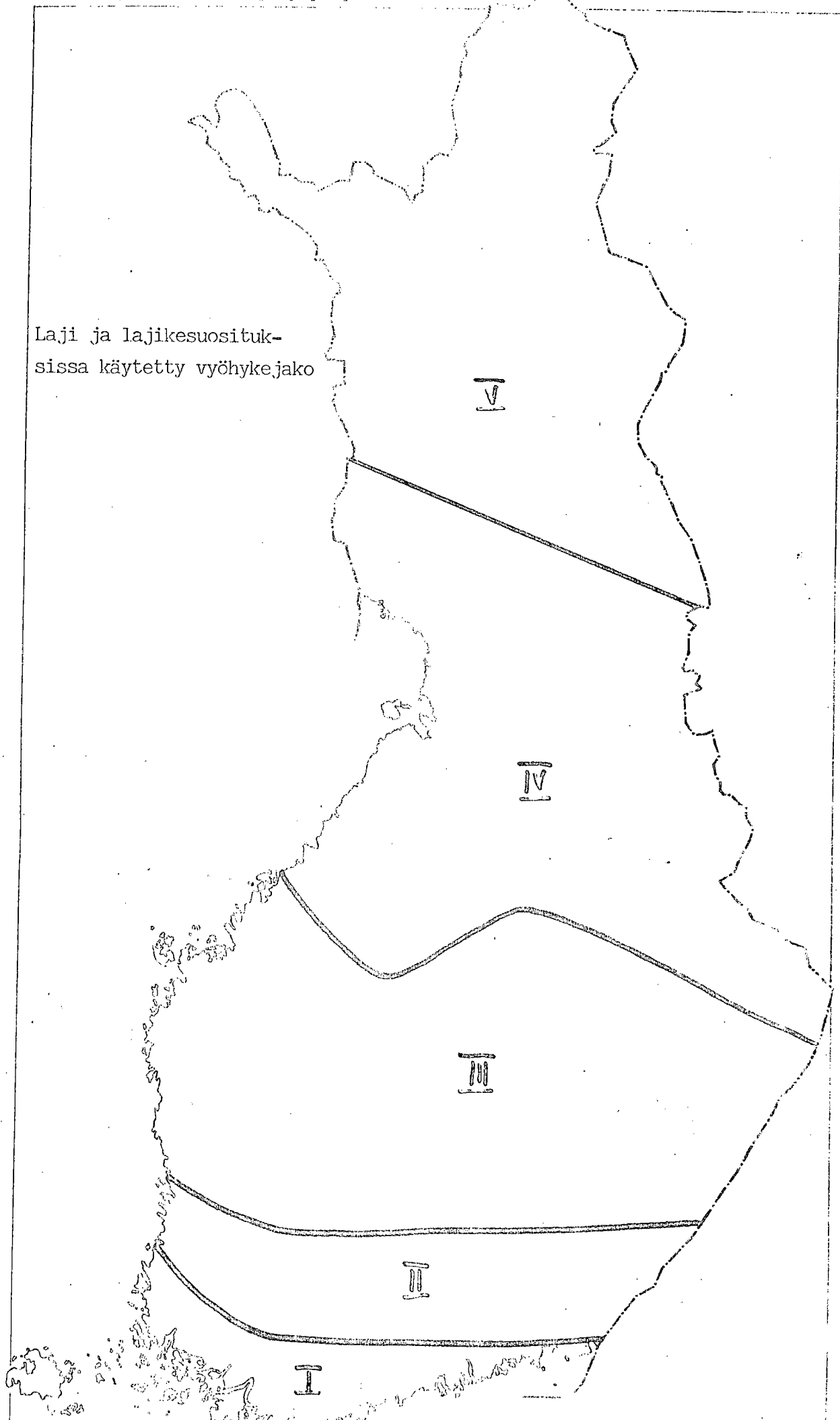
Jo 095 Länsi-Suomessa

Lajike	Sato kg/ha	sl.	Lako- %	Kasvu- aika	Kork. cm	1000 j.p.g.	Hlp kg	Valk. %	Sako- luku	Talvi- tuho %
Kok.	56		55	51	54	54	54	27	47	31
Toivo	3718	92	67	336	142	25.0	70.2	14.4	176	8
Jo 095	4000	100	47	337	135	26.4	71.6	13.4	144	8
Kok.	43		43	41	41	42	42	23	38	25
Ensi	3451	85	64	337	141	22.6	70.0	14.5	183	6
Jo 095	4020	100	46	338	135	26.7	71.9	13.1	145	8
Kok.	41		41	39	39	40	40	21	35	27
Pekka	3749	90	54	338	139	26.3	71.0	14.4	140	9
Jo 095	4136	100	47	338	135	26.9	72.1	13.4	141	8
Kok.	57		56	52	55	55	55	28	48	32
Voima	4079	101	56	338	136	27.4	70.9	13.2	157	11
Jo 095	4011	100	46	338	134	26.6	71.6	13.3	143	9
Kok.	53		53	48	51	52	52	25	45	32
Sampo	3620	90	65	337	141	24.9	71.2	13.9	190	8
Jo 095	3990	100	49	338	134	26.3	71.5	13.3	150	8
Kok.	43		43	38	41	42	42	19	36	24
Hjan Jussi	3739	94	44	338	131	22.6	70.0	13.2	158	9
Jo 095	3961	100	49	338	136	25.8	71.0	13.3	142	8
Kok.	48		48	43	46	46	46	23	40	27
Aitta	3874	95	45	338	133	27.1	69.8	12.7	135	9
Jo 095	4044	100	47	338	135	26.1	71.4	13.1	139	8

Jo 095 Itä-Suomessa

Lajike	Sato kg/ha	s.l.	Lako- %	Kasvu- aika	Kork. cm	1000 j.p.g	Hlp kg	Valk. %	Sako- luku	Talvi- tuho %
Kok.	17		16	12	16	16	16	4	10	13
Toivo	3697	92	64	343	137	23.8	69.3	15.1	146	23
Jo 095	3985	100	49	345	133	24.2	70.8	13.8	109	19
Kok.	15		14	11	14	14	14	4	10	13
Ensi	3598	88	59	343	133	21.7	69.4	15.4	152	16
Jo 095	4085	100	43	345	132	24.6	71.1	13.7	108	18
Kok.	11		10	10	10	11	11	4	8	10
Pekka	3589	91	67	346	134	24.8	70.0	14.7	110	16
Jo 095	3930	100	57	346	133	24.7	70.7	13.7	108	19
Kok.	17		16	12	16	16	16	4	10	13
Voima	3686	97	56	345	132	25.0	69.9	13.7	118	17
Jo 095	3867	100	50	346	133	24.3	70.8	13.7	108	18
Kok.	15		14	10	14	14	14	3	9	12
Sampo	3566	90	58	344	135	23.8	70.9	14.9	150	21
Jo 095	3944	100	48	345	133	24.0	70.9	14.0	110	19
Kok.	13		12	8	12	12	12	3	8	10
Hjan Jussi	3350	87	40	343	122	21.1	69.1	14.8	131	17
Jo 095	3838	100	42	346	129	24.3	70.7	14.0	155	18
Kok.	16		15	11	15	15	15	4	9	12
Aitta	3751	95	46	347	125	26.0	69.4	13.2	114	23
Jo 095	3936	100	49	346	131	24.5	70.8	13.7	112	19

Laji ja lajikesuosituksissa käytetty vyöhykejako



Vertailut Jo 095:n menestyminen eri koepaikoilla Toivoon verrattuna

Koepaikka	Jo 095			Toivo	
		Sato kg/ha	sl.	Sato kg/ha	sl.
Jokioinen, KJL	-67	5900	100	4360	74
	-68	4480	100	3150	70
	-69	3890	100	2720	70
	-70	2200	100	1410	64
	-71	5450	100	4060	74
	-72	4000	100	3910	98
	-73	4310	100	3970	92
	-74	4550	100	3700	81
	-75	3080	100	3200	104
	-76	5160	100	4550	88
	Ka	4302	100	3503	81
Tikkurila, KVL	-69	6030	100	4980	83
	-70	4760	100	4780	100
	-71	3410	100	3140	92
	-72	3130	100	3340	107
	-73	4300	100	4220	98
	-74	3580	100	4260	119
	-75	4360	100	4120	94
	-76	5710	100	4430	78
	Ka	4410	100	4159	94
Peipohja	-72	3400	100	3570	105
	-73	4520	100	3780	84
	-74	4400	100	4036	92
	-75	5820	100	5644	97
	-76	5420	100	4940	91
		Ka	4712	100	4394

		Jo 095		Toivo	
Mietoinen	-69	2520	100	2510	100
	-70	3300	100	3790	115
	-71	5070	100	4920	97
	-72	4340	100	3600	83
	-73	4460	100	3750	84
	-74	1830	100	1750	96
	-75	3850	100	3840	100
	-76	4950	100	5110	103
	Ka	3790	100	3658	97
Anjala	-70	4780	100	4910	103
	-71	4550	100	3920	86
	-72	2780	100	2980	107
	-73	3500	100	3190	91
	-74	4740	100	4800	101
	-75	4410	100	4020	91
	-76	4050	100	3720	109
		Ka	4116	100	3934
Ylistaro	-69	4025	100	4080	101
	-70	3900	100	3900	100
	-71 I	5100	100	4290	84
	-71 II	5370	100	4540	85
	-72	3180	100	3000	94
	-73	4680	100	4520	97
	-74	3180	100	2480	78
	-75	4270	100	4420	104
	Ka	4213	100	3903	93
Juhmo	-73	5150	100	4620	90
	-74	4600	100	3080	67
		Ka	4875	100	3850

		Jo 095		Toivo	
Laukaa	-71 I ^{x)}	4480	100	3990	89
	II ^{xx)}	4470	100	4190	94
	-72 I	1640	100	1020	62
	II	1990	100	1580	79
	-73 I	4060	100	3150	78
	II	3860	100	3060	79
	-74 I	2440	100	1440	59
	II	2220	100	1950	88
	-75 I	4680	100	4120	88
	II	4720	100	4180	89
	-76 I	4420	100	3590	81
	II	4830	100	3820	79
<hr/>					
	I + II Ka	3650	100	3007	82
	I Ka	3620	100	2885	80
	II Ka	3682	100	3130	85

x) I-kokeet virallisia kokeita

xx) II-kokeet PCNB-käsiteltyjä

Pälkäne	-71	4780	100	4370	91
	-72	3460	100	2990	86
	-73	3790	100	3620	96
	-74	3690	100	2930	79
	-75	3370	100	3270	97
	-76	5360	100	4870	91
<hr/>					
	Ka	4075	100	3675	90
Laitala	-72 I	1530	100	1770	116
	II ^{x)}	1800	100	2290	127
	-73 I	3370	100	4040	120
<hr/>					
	Ka	2233	100	2700	121

x) CCC-käsitelty koe

Ruukki	-73	3770	100	3110	82
	-74	2630	100	2600	99
<hr/>					
	Ka	3200	100	2855	89

			Jo 095		Toivo
Jomala	-72	3648	100	3446	94
	-73	4934	100	4194	85
	-74	3930	100	3710	94
	-75	4220	100	3890	92
	-76	4570	100	4170	91
	Ka	4260	100	3882	91
Tohmajärvi	-73 I ^{x)}	5490	100	5070	92
	II ^{xx)}	5840	100	5770	99
	-74 I	4300	100	4250	99
	-75 I	3680	100	3700	101
	II	4190	100	3770	90
	-76 II	2320	100	2910	125
	Ka	4303	100	4245	99
x) I-kokeet virallisia kokeita					
xx) II-kokeet PCNB-käsiteltyjä					
Anttila	-69	4490	100	3390	76
	-70	2370	100	2960	125
	-71	5020	100	3960	79
	-72	3480	100	3380	97
	-73	3900	100	3460	89
	-74	5200	100	4650	89
	-75	4330	100	3660	85
	-76	5000	100	4900	98
	Ka	4223	100	3795	90
Länsi-Hahkiala	-69	6110	100	4345	71
	-70	1080	100	1440	133
	-71	4550	100	4130	91
	-72	3140	100	3240	103
	-73	2160	100	4060	188
	-74	-	-	-	-
	-75	630	100	1510	240
	-76	5620	100	3660	65
Ka	3327	100	3198	96	

Talvenkestävyys

Jo 095:ssä on ollut kenttähavaintojen mukaan yhden prosenttiyksikön verran vähemmän tulvituhoa kuin Voimassa ja Hankkijan Jussissa ja kaksi prosenttiyksikköä vähemmän kuin Aitassa, mutta vähän enemmän kuin Toivossa, Ensissä ja Sampoissa. Satotulokset viittaavat siihen, että Jo 095:n talvenkestävyys on käytännössä hyvä myöskin Toivoon, Ensiin ja Sampoon verrattuna. Keskimäärin Jo 095:n talvenkestävyys on käytännössä ollut parempi kuin keväällä tehdyt talvehtimishavainnot olisivat edellyttäneet, Jo 095:n hyvän regeneraatiokyvyn johdosta. Jo 095:n jälkikasvu ja versoontumiskyky ovat nimittäin huomattavan hyvät ja niiden turvin Jo 095 on antanut hyvin kilpailukykyisiä satoja ja ollut satoisin lajike sekä viljelyvyöhykkeellä III ja IV sekä Itä-Suomessa. Jo 095 on ollut keskimäärin 9 % Toivoa, 17 % Ensiä ja 10 % Sampoa satoisampi koko maassa.

Korren pituus

Jo 095 on ollut kokeissa keskimäärin 8 cm lyhyempää kuin Toivo ja 2-6 cm lyhyempää kuin Ensi, Pekka, Voima ja Sampo. Vain samaa korrenlujuusluokkaa olevat Aitta ja Hankkijan Jussi ovat Jo 095:ttä lyhyempiä (vrt. Valtion siementarkastuslaitoksen lausunto, liite 1).

Jos rukiin kortta lyhennetään paljon, siitä seuraa, että sen kuivuudenkestävyys, talvenkestävyyden eräät osatekijät heikkenevät ja näin ollen satoisuuden vuosivaihtelut lisääntyvät, keskisadot laskevat ja viljelyvarmuus vähenee. Myöskin eräiden rikkakasvien aiheuttamat haitat lisääntyvät sen mukaan kun korsi lyhenee.

Laonkestävyys

Jo 095-syysruis on lujakortinen jaloste. Vain lyhytkortisissa Aitassa ja Hankkijan Jussissa on ollut kokeiden perusteella vähemmän lakoviljaa kuin Jo 095:ssä. Keskimäärin Jo 095:ssä on ollut 19 prosenttiyksikköä vähemmän lakoa kuin mittarilajike Toivossa (85 koetta, taulukko 1), Ensiin verrattuna 18 prosenttiyksikköä ja Sampoon verrattuna 16 prosenttiyksikköä vähemmän lakoa sekä 8 prosenttiyksikköä Voimaan ja Pekkaan verrattuna.

Kasvu aika

Jo 095:n kasvu aika on keskimäärin ollut sama kuin Voiman, Hankkijan Jussin ja Pekan. Jo 095 on ollut kaksi päivää myöhäisempi kuin Toivo ja päivää myöhäisempi kuin Ensi ja Sampo, mutta päivän verran Aittaa aikaisempi (taulukko 1).

Hehtolitranspaine

Jo 095:n hehtolitranspaine on huomattavasti korkeampi kuin maassamme viljeltävillä nykyisillä kauppalajikkeilla (taulukko 1). Ainoa nykyinen kauppalajike, joka on lähellä Jo 095:tä on Sampo. Koska hehtolitranspaine on yksi niistä laatuominaisuuksista, jotka vaikuttavat rukiin markkinointiin ja hintaan, siihen on kiinnitettävä huomiota lajikevalinnassa. Hehtolitranspaine voi näin ollen vaikuttaa viljelyn talouteen ja rukiin menekkiin ainakin silloin kun laatu ei ole huippuluokkaa tai on muuten menekki-vaikokkaita.

Jyvän koko

Jo 095:n tuhannen jyvän paino on kokeissa ollut keskimäärin lähinnä Pekan luokkaa ja näin ollen pienempi kuin Voiman ja Aitan. Muihin lajikkeisiin verrattuna Jo 095:n jyvä on ollut keskimäärin suurempi (taulukko 1).

Proteiinipitoisuus

Jo 095:n proteiinipitoisuus on ollut Voiman ja Hankkijan Jussin luokkaa. Toivossa, Ensissä, Pekassa ja Sampoissa on enemmän proteiinia, sitävastoin Aitassa on proteiinia vähemmän kuin Jo 095:ssä (taulukko 1).

Taudinkestävyys

Jo 095-syysrukiin suhteutumisesta tauteihin on tietoja vain rajoitetusti paitsi Fusariumiin ja Typhulaan nähden.

Muista taudeista ei ole ilmennyt mitään sellaista, joka viittaisi siihen, että Jo 095 poikkeaisi nykyisistä suomalaisista syysruislajikkeista ainakaan negatiiviseen suuntaan.

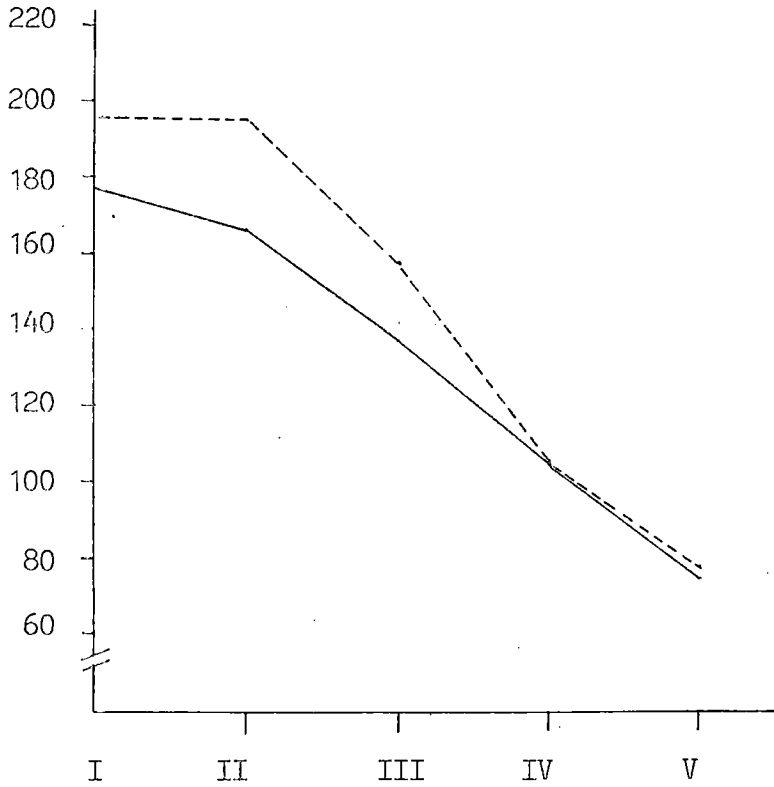
Sakoluku

Jo 095:n sakoluku on kokeissa ollut keskimäärin parempi kuin Pekan ja Aitan. Fro Voimaan on ollut melko pieni, Toivon, Ensien ja Hankkijan Jussin sakoluvut ovat olleet parempia ensimmäisinä korjuuaikoina. Sampo on ollut sakoluvun suhteen Jo 095:tä selvästi parempi.

Tarkasteltaessa kasvinviljelylaitoksella (Tikkurila) sekä Etelä-Pohjanmaan, Lounais-Suomen ja Kymenlaakson koeasemilla suoritetuista korjuuaikakokeista tehtyjä yhteenvetoja (piirroksat 1-7) havaitaan, ettei Jo 095:n sakoluku puintikauden alussa (puintikerrat I-II) yllä vertailulajikkeiden tasolle, sensijaan viimeisten korjuukertojen (puintikerrat III-V) sakoluvut ovat suunnilleen samaa luokkaa kuin vertailulajikkeilla. Jo 095 on tässä suhteessa siten varsin kilpailukykyinen muihin lajikkeisiin verrattuna Sampo lukuunottamatta.

Jo 095 leikkuupuintikokeissa 1969-1974

Sakoluku

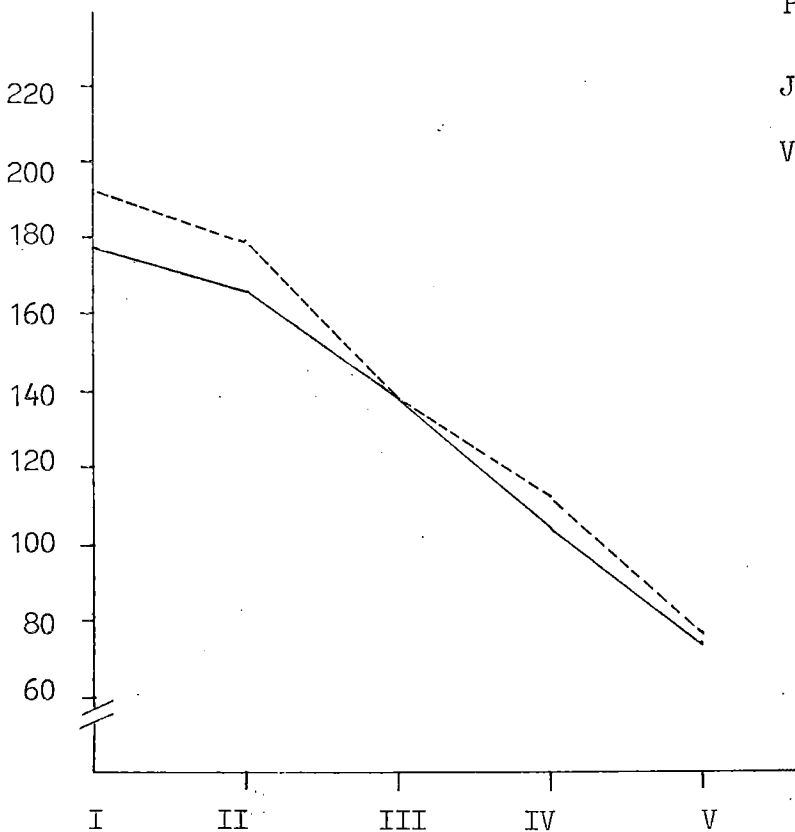


Piirros 1.

Jo 095 —
Toivo - - -
(10 koetta)

Puintikerrat

Sakoluku

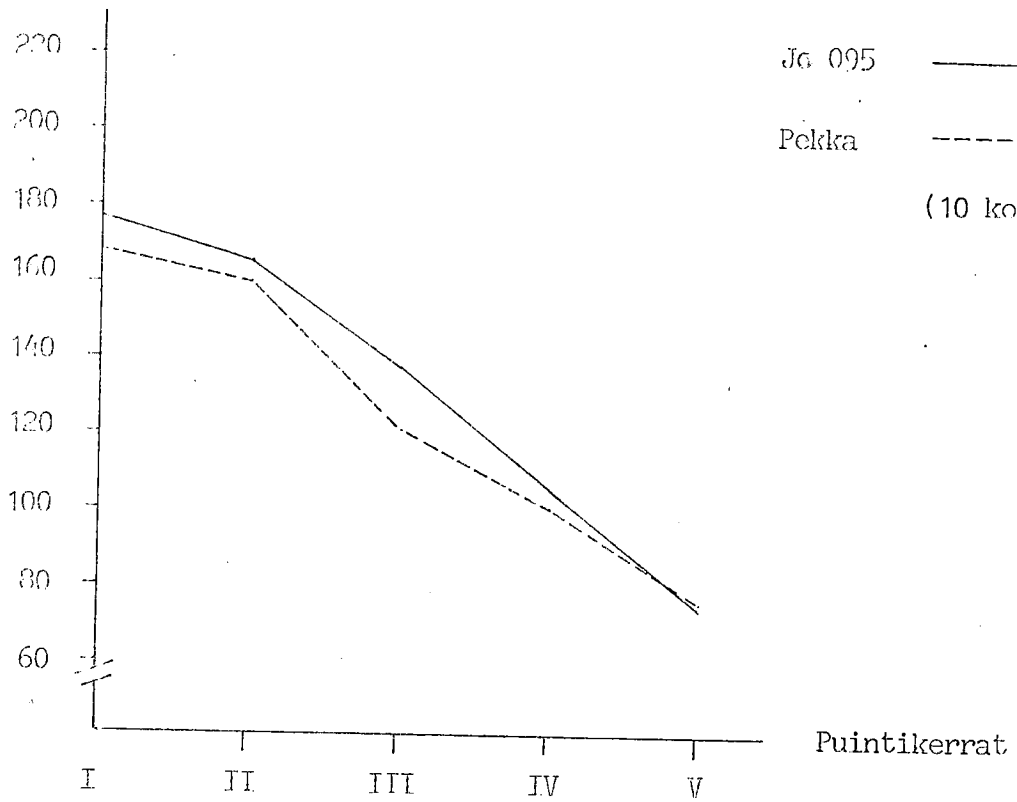


Piirros 2.

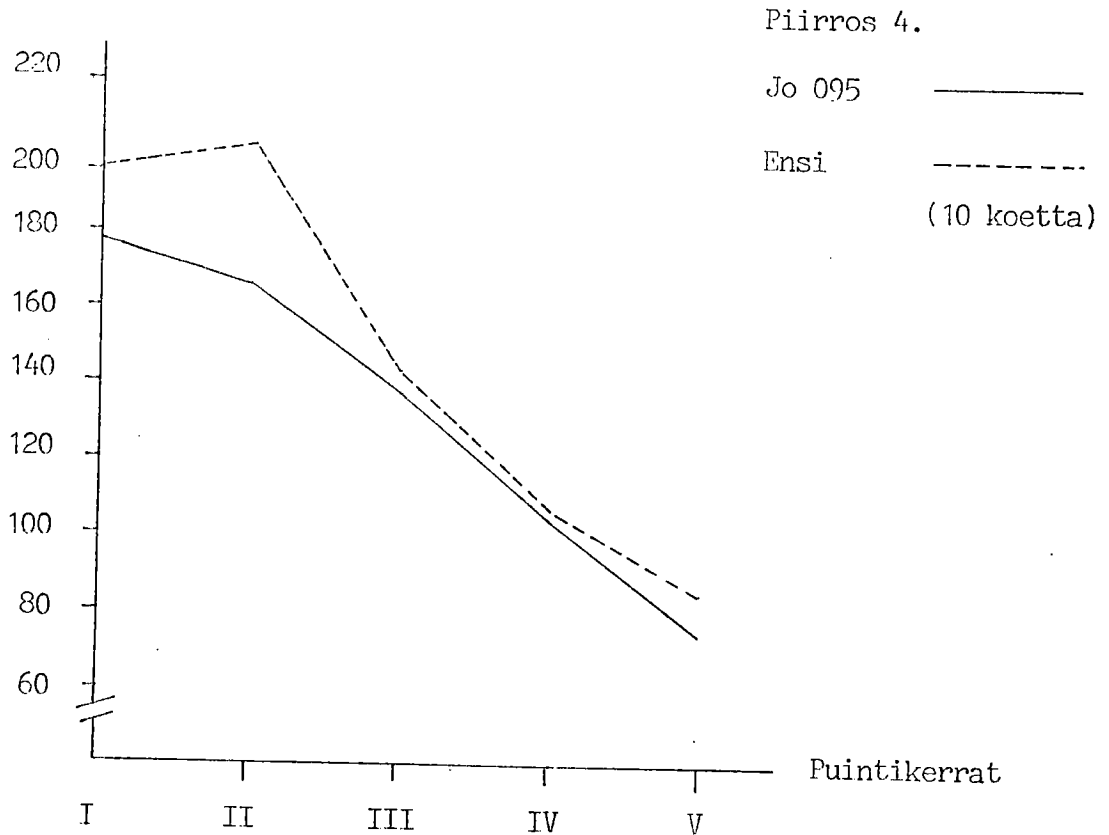
Jo 095 —
Voima - - -
(10 koetta)

Puintikerrat

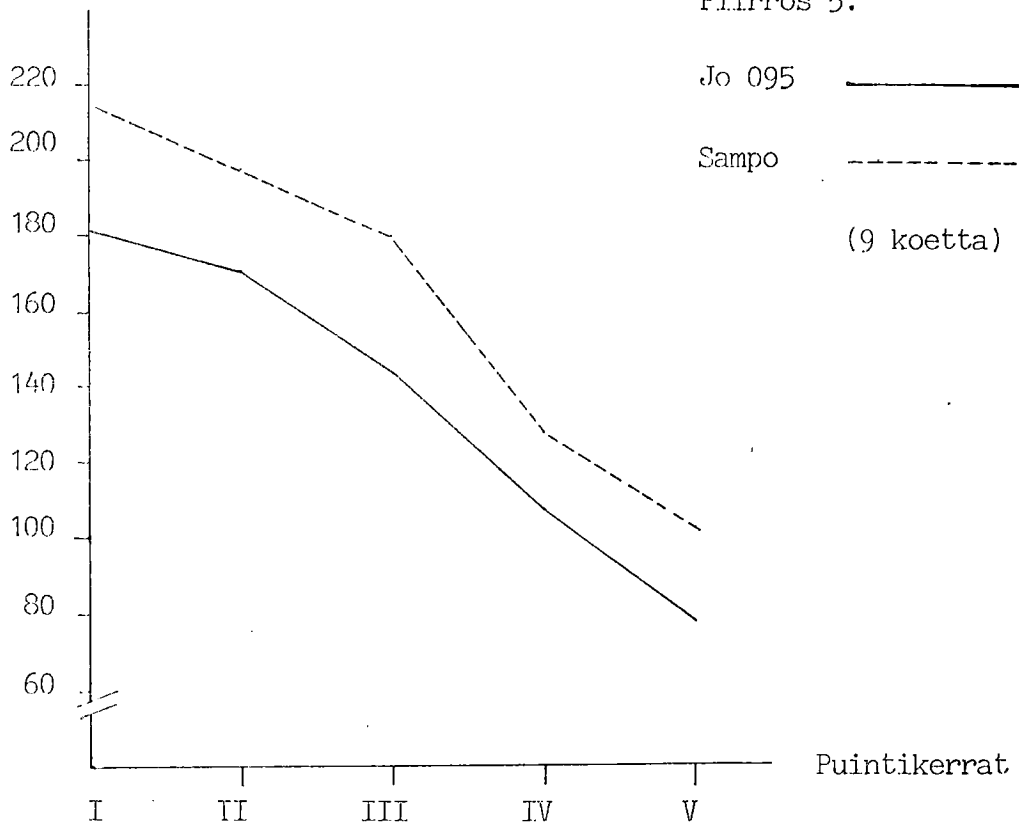
Hakoluku



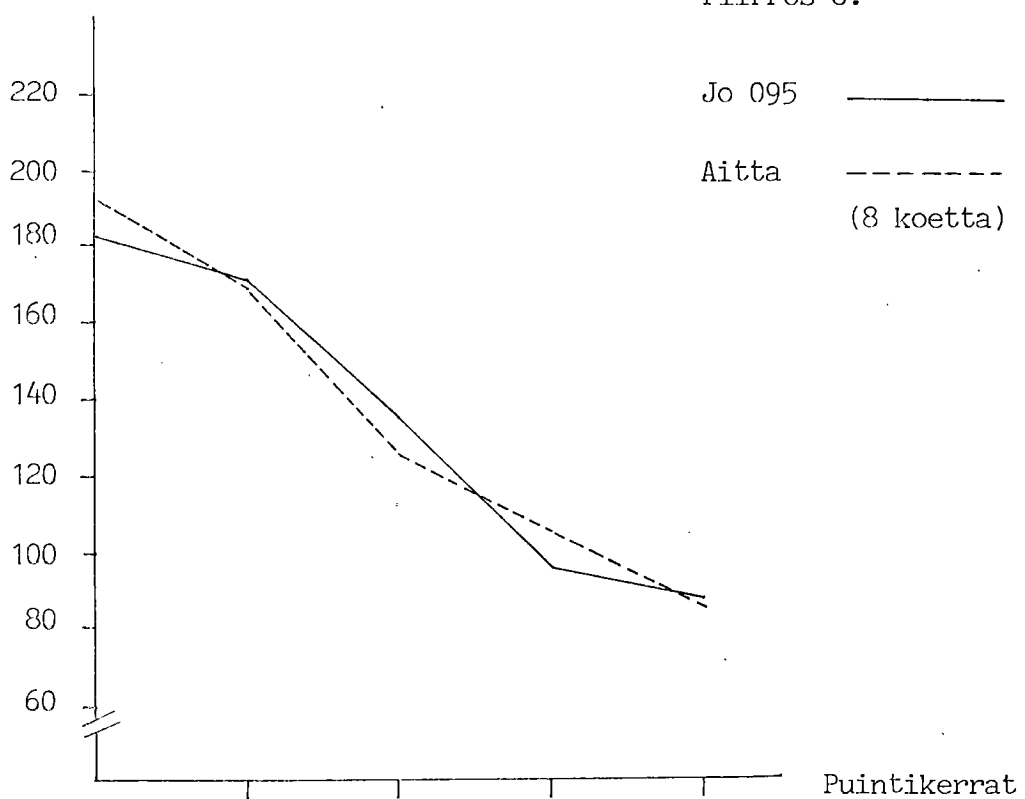
Sakoluku

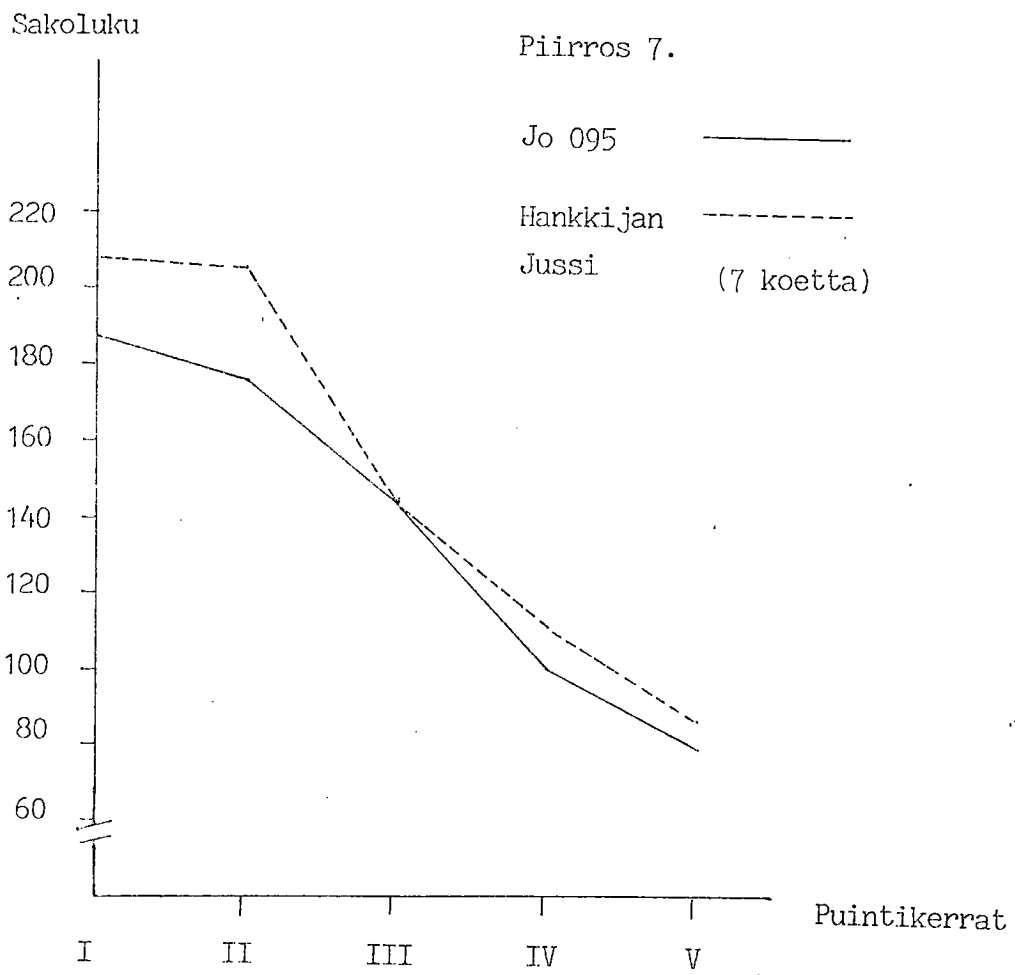


Sakoluku



Sakoluku





Jo 095-rukiin tasainen sakolukukehitys tekee mahdolliseksi riittävän pitkän tu-
leentumisajan mitoittamisen. Tällöin välttyään suorittamasta liian aikaista
korjuuta vain korkean sakoluvun saamiseksi, jolloin helposti voitaisiin huonon-
taa sadon olennaisia laatu- ja leivontaominaisuuksia.

Yhteenveto

Jo 095-syysruis on hyvin satoisa. Itä-Suomessa sekä III ja IV vyöhykkeillä sa-
toisin. Muualla sen voittaa vain Voima.

Jo 095 on lujakortisempi kuin Voima, Pekka, Toivo ja Ensi. Nämä ym. heikkokorti-
semmat lajikkeet muodostavat viimeisen tilaston mukaan yli 97 % maan syysruis-
alasta.

Jo 095:n hehtolitransipaino on korkeampi kuin kaikkien nyt Suomessa viljelyssä olevien
lajikkeiden.

Muiden ominaisuuksien suhteen Jo 095 on suunnilleen nykyisen viljelyaineiston
luokkaa.

Jo 095 menestyy parhaiten Itä- ja Keski-Suomessa, missä maatalouden kannattavuuden
ja olemassaolon puolesta tulee tehdä kaikki voitava.

Jo 095 voi korvata Pekan kokonaan ja osaksi Ensin ja Voiman.

Jo 095 on eräiden ominaisuuksien suhteen varsin lähellä Voimaa, mutta on Voimaa
satoisampi Itä- ja Keski-Suomessa ja se on keskimäärin Voimaa huomattavasti luja-
kortisempi ja sen hehtolitransipaino on selvästi korkeampi.

Viljelysuositus

Jo 095-syysruista suositellaan viljeltäväksi Keski- ja Itä-Suomessa yleislajik-
keena sekä syysrukiin muilla viljelyalueilla missä suurta satoa vaaditaan ja
korrenlujuutta toivotaan.

Tätä muistiota laadittaessa on huomattavasti avustanut tutkimusmestari, merkonomi
Anneli Knuutila.

Jokioisissa 18. toukokuuta 1977

Rolf Manner

Jo 095-rukiin lajikekuva

Valtion siementarkastuslaitos

9.4.1974

Maatalouden tutkimuskeskuksen Kasvinjalostuslaitoksen ruislinja Jo 095 on ollut valtion siementarkastuslaitoksen koeviljelyssä vuosina 1969-73. Näihin tarkastuksiin sekä laboratoriossa jyvänäytteistä tehtyihin havaintoihin perustuu seuraava lajikekuvaus.

Kasvusto: Oras Voimaa matalampaa, pystyä, hyvin leveälehtistä, väriltään himmeän harmaanvihreää. Tähtiminen tapahtuu keskimäärin 1/2-1 pv Toivoa myöhemmin. Täydellä tähkällä Toivoa ja Voimaakin matalampaa. Korsi luja, tähkistö sinervä, voimakkaan härmeinen, pystympi kuin Voimalla.

Tähkä: Leveä, voimakkaasti kärkeen kapeneva, Voiman tähkää leveämpi

Jyvä: Keskikokoinen, pienehkö, tasaleveä tai hieman sukkulamainen. Selän harja usein heikko. Alkio pieni, sen harja terävä. Runsaasti siniharmaita jyviä.



Osmo Ulvinen

